

Godkjent av forbundsleder, 20.11.2022

Hørings svar til høring om Forskrift om tilbakebetaling av utdanningslån

Norsk Sykepleierforbund (NSF) viser til høringsbrev og høringsnotat av 12.10.2022 om Forskrift om tilbakebetaling av utdanningslån.

NSFs viktigste innspill:

- NSF støtter forslaget om å styrke ordningen for å slette gjeld knyttet til utdanningslån i tiltakssonen. Det er nødvendig å styrke denne type nasjonalt koordinerte ordninger for å legge til rette for at distriktene klarer å beholde og rekruttere etterspurte yrkesgrupper med høyere utdanning.
- NSF anmoder departementet om at forskriften innrettes på en slik måte at det maksimale beløpet som kan slettes, økes i tråd med konsumprisindeksen.
- Det er behov for å etablere en ordning for sletting av utdanningslån for sykepleiere. Sykepleiere har en svært viktig rolle i å sikre likeverdige helse- og omsorgstjenester og helseberedskap i hele landet. Norge mangler i dag 6600 sykepleiere, derav 700 spesialsykepleiere og jordmødre. Sykepleieryrket er det yrket som det blir rapportert størst mangel på¹. En ordning vil kunne bidra til å gjøre det mer attraktivt å utdanne seg til yrket, og få flere sykepleiere til å jobbe og bosette seg i distriktene. En ordning for sykepleiere må kunne kombineres med andre gjeldssletteordninger for utdanningslån.

Forslaget om å styrke ordningen for sletting av gjeld for låntakere i tiltakssonen

I høringsnotatet foreslår Kunnskapsdepartementet blant annet «å styrke ordninga for sletting av gjeld for låntakarar i Finnmark og dei sju utvalde kommunane i Nord-Troms (tiltakssona) blant anna ved å auke delen gjeld som blir sletta frå 10 til 20 prosent og å auke det maksimale beløpet ein kan få sletta frå 25 000 kroner til 30 000 kroner.»

NSF støtter forslaget om å styrke ordningen. NOU 2020:15² peker på at: «Nedskrivning av studielån i tiltakssonen i Nord-Troms og Finnmark har vært et effektivt virkemiddel for å rekruttere kompetanse til regionen. Ordningen har både stimulert til at flere tar høyere utdanning, og klart å trekke folk utenfra til regionen.» Det er nødvendig at ordningen styrkes for å bevare de positive effektene av ordningen.

Hvis ordningen for sletting av gjeld skal være et reelt virkemiddel over tid, må det maksimale beløpet som kan slettes, økes i tråd med konsumprisindeksen. Det er ikke tilstrekkelig at grensene for inntekt og formue blir justert etter forventet økning i konsumprisindeks, slik som beskrevet i høringsbrevet. Uten en tilsvarende justering av beløpet for sletting av gjeld, vil det bidra til en ytterligere svekking av ordningen over tid. NSF anmoder departementet om å innrette forskriften på en slik måte at det maksimale beløpet som kan slettes, økes i tråd med konsumprisindeksen.

¹ NAVs årlige bedriftsundersøkelse (2022) og Norges offentlige utredninger (NOU) 2020:2 Fremtidige kompetansebehov III.

² Norges offentlige utredninger (NOU) 2020:15 Det handler om Norge.

Behov for ordning for sletting av utdanningslån for sykepleiere

Det er behov for å etablere en ordning for sletting av utdanningslån for sykepleiere. Både leger og lærere har egne ordninger for sletting av studiegjeld, som er regulert i forskriften om tilbakebetaling av utdanningslån. En lignende ordning for sykepleiere vil være et viktig virkemiddel for å beholde og rekruttere denne yrkesgruppen til distriktene. NOU 2020:15 påpeker: «Utvalget mener at i noen tilfeller og for noen yrkesgruppers del vil nedskrivning av studielån være aktuelt også i andre distriktskommuner».

Sykepleiere er en svært viktig del av helse- og omsorgstjenestene og helseberedskapen i hele landet. Samtidig mangler Norge i dag 6600 sykepleiere, derav 700 spesialsykepleiere og jordmødre. En ordning for sletting av utdanningslån for sykepleiere vil kunne tiltrekke flere til å utdanne seg til yrket, og flere til å jobbe og bosette seg i distriktene. Gevinstene av en slik ordning vil kunne oppveie hovedparten av utgiftssidene. Blant annet vil ordningen kunne bidra til reduserte vikarutgifter og en mer stabil bemanning, som igjen bidrar til bedre kvalitet og kontinuitet i helse- og omsorgssektoren og mer bærekraftige distrikter. En ordning for sykepleiere må kunne kombineres med andre gjeldssletteordninger for utdanningslån.

NSF har ingen ytterligere merknader til høringen.

Med vennlig hilsen

Lill Sverresdatter Larsen
forbundsleder

Kari Tangen
forhandlingssjef